

Rakovina prostaty nebolí, i proto dbejte na prevenci

19.11.2024 - | Nemocnice Pardubického kraje

„Prostata je předstojná žláza, která hraje důležitou roli v mužském reprodukčním systému. Je napojena na močový měchýř, varlata, semenné vajíčky a vytváří podstatnou složku ejakulátu,“ popisuje součást mužského pohlavního systému lékař Přemysl Grubský. Co do velikosti je prostata u každého muže jiná, zatímco v mládí se přirovnává ke kaštanu, s přibývajícím věkem může dosáhnout i velikosti pomeranče. „Právě její růst mnohdy souvisí s určitou mírou obtíží a jakýkoliv problém je dobré nepodceňovat. Obecně platí, že trvající obtíže, které se navíc zhoršují jsou důvodem k dovyšetření zejména u rizikové věkové kategorie 45 let a více,“ upozorňuje urolog a mezi nejčastější příznaky problémů s prostatou vyzdvihuje krev ve spermatu, krev v moči či obtížné močení. Někdy však rakovina nemusí způsobovat žádné obtíže, a proto je třeba dbát i na prevenci.

Program časného zachytu karcinomu prostaty

Od 1. ledna 2024 spustilo Ministerstvo zdravotnictví ČR screening karcinomu prostaty. Ten nabízí praktičtí lékaři i specializovaná urologická pracoviště. Principem screeningu je **plošné testování hladiny PSA v krvi** a zachycení případného karcinomu prostaty v počátečním stádiu právě u **rizikové skupiny obyvatel 50-70 let a u pacientů s anamnézou rakoviny prostaty již od 45 let věku**. „Ačkoliv markerů ohledně rakoviny prostaty je více, PSA je to nejjednodušší a nejlepší, co doposud máme. PSA, prostatický specifický antigen, je protein vytvářený prostatou, který se při jakémkoliv jejím podráždění zvyšuje. Kromě podráždění to může být i zánět, anebo právě rakovina,“ líčí metodu vyšetření doktor Grubský a dodává, že stejně jako příznaky problémů s prostatou, i **zvýšená hladina PSA nemusí být ukazatelem rakoviny prostaty**: „I proto pacientům neprovádíme pouze jeden odběr, ale minimálně dva, doplněné o další specializovaná urologická vyšetření, právě proto, že hladina PSA může být zvýšena jednorázově, například při již zmíněném zánětu a časem opět klesne. Pokud ne, je to důvod k vyšetření urologem,“ upřesňuje lékař.

Vyšetření prostaty není příjemné, ale ani bolestivé

Vyšetření od vstupu pacienta do ordinace až do jeho odchodu trvá podle urologa Grubského zhruba 15 až 20 minut: „Velká část je pohovor, následně provádíme pohmatové vyšetření břicha a za pomoci ultrazvuku kontrolujeme celý močový systém, a následně provádíme vyšetření genitálu a prostaty přes konečník dle věku. Ačkoliv to není příjemné, trvá pár sekund a doposud mi ještě žádný pacient z ordinace neutekl,“ směje se Přemysl Grubský a dodává, že je to součást běžného chirurgického i interního vyšetření a rozhodně to není nic traumatizujícího. V případě, že vstupní vyšetření vykazuje známky závažnějšího problému na prostatě, lékař pacienta objedná na magnetickou rezonanci, pokračuje Grubský: „Radiolog prostatu důkladně vyšetří a oznámkuje ji jako ve škole, od 1 do 5, podle toho, jak se mu zdá nález podezřelý. Pětka znamená nejvíce podezřelé ložisko vhodné k biopsii, odběru tkáně přímo z místa, které je podezřelé, abychom vyloučili nádorové buňky. Pokud nádor najdeme, pacient se následně setkává s multidisciplinárním týmem, kde sedí onkolog i urolog a ti nabídnou pacientovi možnosti léčby. Poslední slovo má samotný pacient.“

Možnosti léčby

Urolog Přemysl Grubský představuje hned několik možností léčby karcinomu prostaty. „Některé nádory jsou nízkogresivní a jsou vhodné pouze ke sledování. To znamená, že pacienta pravidelně

*kontrolujeme a invazivnější léčbu podstoupit vůbec nemusí. Další možností je ozařování, kdy prostatu ponecháme a ozářením zničíme pouze ložisko s nádorem. A v neposlední řadě je tu i operační odstranění prostaty společně s nádorem, které v současné době můžeme provádět v souladu se světovými trendy miniinvazivní robotickou chirurgií prostřednictvím systému DaVinci i na urologickém oddělení Pardubické nemocnice,” říká lékař a ve všech případech spatřuje optimistické vyhlídky. Při včasném zachytu karcinomu prostaty se drtivá většina pacientů vyléčí. **Důležité je nepodcenit prevenci.** Těm, kteří mají v rodině nádorové onemocnění prostaty, nabízí zdravotnictví screening už od 45. roku života, ostatním od 50 do 70 let. **Pokud ale máte jakýkoliv problém, neváhejte se obrátit na praktického lékaře nebo navštívit urologické oddělení.** „Rakovina prostaty někdy nebolí a nedělá potíže, ale pokud se na ní přijde brzy, je veliká šance na uzdravení... Tak či onak, neodmítejte preventivní vyšetření,” doporučuje lékař. U jakéhokoliv onkologického onemocnění hraje hlavní roli čas...*

<https://www.nempk.cz/novinky/rakovina-prostaty-neboli-i-proto-dbejte-na-prevenci>